

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Бағыты: Құқықтану

Шифр: 5В030100

Пән: Құқық қорғау органдары

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЗАҢ ФАКУЛЬТЕТІ

**ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ ЖӘНЕ
КРИМИНАЛИСТИКА КАФЕДРАСЫ**

ҚҰҚЫҚ ҚОРҒАУ ОРГАНДАРЫ пәні

**бойынша студенттердің өзіндік жұмыстарын жүргізуге
арналған**

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

(заң факультетінің 5В030100-құқықтану мамандығы студенттері үшін).

АЛМАТЫ 2015 ж.

Әдістемелік нұсқаулар қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының доцент м.а., PhD докторы А.К.Жәнібековпен дайындалған.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультетінің Ғылыми кеңесімен ұсынылған және бекітілген.

_____ Д.Л. Байдельдинов

Хаттама « _____ » _____ 2015 ж.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультетінің 5В030100-құқықтану мамандығы студенттері үшін ҚҰҚЫҚ ҚОРҒАУ ОРГАНДАРЫ пәні бойынша студенттердің өзіндік жұмыстарын жүргізуге арналған әдістемелік нұсқаулар.

Студенттердің өзіндік жұмысы Жұмыс түрлері. Олардың жалпы сипаттамасы. Жазуға қойылатын талаптар

1. Өзіндік жұмысты жазудың мақсаттары

Өзіндік жұмыс – оқытушының тапсырмасы бойынша және әдістемелік жетекшілігімен студенттердің танымдық қабілеттерін дамыту және өзіндік үздіксіз білім көтеруге бағытталған студенттердің жоспарланған жұмысы.

Оқу және ғылыми материалдың күрт өсуіне байланысты, пәнді оқуға арналған аудиториялық сағаттардың жетіспеушілігі барысында оқу үдерісі шеңберінде СӨЖ маңызды рөл атқарады. Жоғары оқу орнының кез келген бітірушісі студенттердің өзіндік жұмысы барысында қалыптасатын іргелі білімге, кәсіби қызметтің дағды, машықтарына, шығармашылық және зерттеу қызметінің тәжірибесіне, әлеуметтік және коммуникативті хұзыреттерге ие болуы қажет.

СӨЖ-дің дидактикалық міндеттері: аудиториялық сабақ барысында алған білімді бекіту, тереңдету, ұлғайту, жүйелеу; жаңа оқу матеиалын дербес түрде меңгеру; кәсіби машықты сондай-ақ дербес ойлау қызметінің дағдысын дамыту; дербес ойлау қабілетін, заңи әдебиетке, тәжірибелік заңи қызметке, құқық шығармашылық үдерісіне қызығушылықты жетілдіру.

СӨЖ-дің негізгі нысандары: үй жұмысы; жекелеген тақырыптар бойынша рефераттар дайындау; ғылыми студенттік үйірмелердің және ғылыми конференциялардың жұмысына қатысуды білдіретін, студенттердің оқу-зерттеу және ғылыми-зерттеу жұмыстары (студенттердің оқу-зерттеу жұмыстары - СОЗЖ және студенттердің және ғылыми-зерттеу жұмыстары - СҒЗЖ); аудиториядан тыс уақытта іскерлік ойындар ұйымдастыру және өткізу.

Үй жұмысы тәжірибелік және семинар сабақтарына өз бетінше дайындалудан, оқу үдерісінің бір бөлігі болып табылатын кез келген дербес оқу қызметі түрінде көрінеді. Негізгі қызметі – өз бетінше оқу машығын дамыту, жұмыстың әдістері мен құралдарын анықтау, оқуды жоспарлау болып табылады. Үй жұмысы аудиториялық сабақтарда алынған білім мен машықтарды бекітуге, дағдыны қалыптастыруға, жаңа материалды меңгеруге барынша көмектеседі.

Өзіндік жұмыстарды табысты орындауды қамтамасыз ететін дидактикалық шарттар: тапсырмаларды орындауға қатысты міндеттер мен ұсыныстардың нақты берілуі; оқу тапсырмасының негізделуі (не үшін, неге көмектеседі); үй тапсырмаларының тиімді көлемі; оқытушы арқылы есептің нысаны, тапсыру мерзімдері; кеңес беру түрлерін анықтау; бағалау критерилері оценки, бақылаудың түрлері және нысандары.

Студенттердің өзіндік оқу жұмыстарының мазмұнын құрайды: оқытушымен ұсынылған әдебиеттерді оқу және конспектілеу; курстың нақты тараулары, бөлімдері бойынша тәжірибелік сабақтарда талқылаумен ұштастыра отырып есептер шешу; семинарда немесе ғылыми студенттік

үйірменің отырысында талқылай отырып, сот істеріне шолу жасау; оқытушының тапсырмасы бойынша сот мәжілістеріне қатысу, әртүрлі ұйымдардың заң бөлімдеріне, нотариалдық кеңселердің жұмыстарымен танысу; үй тапсырмасы түрінде заң жобаларына пікірлер дайындау; тәжірибелік сабақтармен ұштастыра отырып, зерттелінетін тақырып аясында құқықтық құжаттардың жобасын дайындау.

Рефераттарды дайындау – СӨЖ ұйымдастыру және бақылаудың бір нысаны. Реферат (лат. *referre* – баяндау, хабарлау) – бұл ұтымды бағалау арқылы қайнар көздің мазмұнын қысқаша баяндау немесе бірнеше қайнар көздерді салыстыру және талдау негізінде қандай да болмасын проблеманың жай-күйін ашу. Оқу үдерісіндегі мазмұны және қызметіне байланысты рефераттар ғылыми-проблемалық және шолу-ақпараттық болып бөлінеді.

Рефератты жазу мақсаты – студенттерде әдеби және нормативтік қайнар көздермен дербес жұмыс істеу машыты жазу мақсаты – студенттерде әдеби және нормативтік қайнар көздермен, жарияланған сот-тергеу тәжірибесімен дербес жұмыс істеу машығын жетілдіру. Студенттер оларды талдау және жалпылау негізінде өзіндік негіздеу арқылы теориялық және тәжірибелік сипаттағы қорытындылар жасай алады. Рефераттардың тақырыптары, ұсынылатын әдебиеттер тізімі оқытушы арқылы анықталады. Қандай да болмасын кітаптың немесе мақаланың мазмұнын қысқаша баяндаумен байланысты рефераттар сәйкес тақырып бойынша дипломдық жұмысты дайындаудың алғашқы кезеңі болап қарастырылуы мүмкін. Реферат көлемі машиналық мәтіннің 15-20 беттік түрі ретінде бола алады. Рефераттың әдеттегі құрылымы: жоспар; тақырыптың негізделуі және міндеттері көрсетілген кіріспе; бірнеше параграфтан тұратын негізгі бөлім; тақырып бойынша жасалған түйіндер қарастырылған қорытынды; библиографиялық тізім.

2. Жұмысқа қойылатын жалпы талаптар

Студенттер өзіндік жұмыстың тақырыбын таңдауда келесідей ережелер ескерілуі тиіс:

-жұмыс нақты студенттің қабілетіне, мүддесіне, еркіне жауап беруі тиіс, - жұмыс юриспруденция мамндығына пайдалы болуы керек (нақтырақ айтқанда тақырып ғылымның қазіргі жағдайын ескере отырып, мақала ретінде шығару үшін жарауы тиіс). Айтылғандар ғылымның алдыға қарай жылжуына байланысты студенттердің талаптарына жауап бере алатындай қайталанбауы қажет. Одан кейінгі тағы бір мүмкіндік көшіруге жол бермеу мақсатында өзіндік жұмыстардың нақты тақырыптары берлімейді.

3. Өзіндік жұмыстардың негізгі бағыттары

3.1. Рефераттар (баяндамалар)

Негізгі оқу курсы бойынша сындарлы шолу (салыстырмалы талдау) жасалынатын және уақыттың тарлығына байланысты негізгі бағдарламамен қамтылмай қалған криминология проблемаларына байланысты тақырыптар беріледі. Нақтырақ айтқанда, негізгі курсқа байланысты оларды үш топқа бөлуге болады: а) негізгі курста қысқаша қамтылған тақырыпты тереңірек ашу мақсатында; б) міндетті курста мүлдем қамтылмаған тақырыптар; в) студенттердің өзіндік жұмысына қатысты емес міндетті курста қарастырылатын тақырыптар.

3.2. Өзіндік жұмысты рәсімдеуге қойылатын талаптар

Жұмыс компьютерде терілуі қажет. Мәтінде курсы, пәні, автордың ТЕӘ, жұмыстың атауы көрсетілуі тиіс. Егер жұмыс аударма болса сол материалдың библиографиялық нақты мәліметтері берілуі қажет. Сонымен қатар аудармаға кәсіби терминдердің сөздігі қоса берілуі тиіс. егер де жұмыс аударма болмаса оның мазмұны беріледі. Жұмыстың соңғы бетінде міндетті түрде падаланылған әдебиеттердің нөмірленген тізімі міндетті түрде көрсетіледі. Мәтінде осы тізімдегі жұмыстың нөмірлері міндетті түрде тікелей жақшамен тиісті жерлері көрсетіліп тұруы тиіс.

3.3. Өзіндік жұмыстарға дайындық және оны жазу

Тақырыпты таңдау. Жоғарыда айтылған бағыттар бойынша тақырыпты алдын ала таңдауды студенттің өзі жүзеге асырады. Тақырыпты нақтылау, оқытушымен кеңесу арқылы жүргізіледі және жоспар жасалып, пайдаланылатын әдебиеттер тізімі нақтылана түседі. Туындаған кез келген сұрақтарға байланысты студент оқытушыдан жауап ала алады. Қажетті жағдайларда консультациялар тағайындалады. Сессияға екі апта қалғанға дейін жұмыс оқытушыға тапсырылады. Өзіндік жұмысты қорғауға сессия кезінде рұқсат беріледі.

3.4. Өзіндік жұмысты бағалау критерилері

Оқытушы әр студенттен жұмысты қабылдауда ауызша сұрақтар қояды. Студент жұмыстың мәтініне байланысты оқытушының қойған сауалына жауап беруі тиіс. Жауап беру барысында мәтіндегі бейнеленген материалды игергендігін (өзі жазғандығын, аударғандығын, көшіріп алғандығын) көрсетуі қажет. Жұмысты бағалауда мәтіннің жазбаша нұсқасын және студенттің өзіндік жұмысты жазудағы жаңашылдығын және түпнұсқалығын, берілген қорытындылар және нұсқаулардың негізділігін ескеруі тиіс.

СӨЖ тақырыптарының атауы мен мазмұны:

1 СӨЖ

Қазақстан Республикасының «Құқық қорғау қызметі» туралы заңының 1-ден 46-бабын жаттап зерделеу. Тұлғалық- бағдарлық

1. Құқық қорғау қызметіне түру
2. Қызметкерлердің құқықтық жағдайы
3. Арнаулы атақтар немесе сыныптық шендер, біліктілік сыныптары
4. Құқық қорғау органдарының лауазымға тағайындау, қызмет бабында ауыстыру және жоғарылату

2 СӨЖ

Қазақстан Республикасының «Құқық қорғау қызметі» туралы заңының 47-ден 85-бабына дейін жаттап зерделеу. Тұлғалық-бағдарлық

1. Қызметкерлерді аттестаттау
2. Құқық қорғау органының бөлімшелеріндегі қызметтік тәртіп және моральдық-психологиялық ахуал
3. Қызметкерлердің атыс қаруын және өзге де қаруды, арнаулы құралдарды және дене күшін қолдануы
4. Қызметкерлерді әлеуметтік қорғау
5. Құқық қорғау органдарында қызметті тоқта

3 СӨЖ

Құқық қорғау органдары қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері. Қазақстан Республикасының заңнамасы бойынша құқық қорғау қызметкерлерінің жауаптылық мәселесі. Тұлғалық-бағдарлық

1. Қызметкерлердің құқық қорғау қызметін өткеруге байланысты құқықтары
2. Қызметкерлердің құқық қорғау қызметін өткеруге байланысты міндеттері
3. Қызметкердің құқық қорғау қызметінде болуына байланысты шектеулер
4. Әскери жағдай қолданылатын кезеңде құқық қорғау қызметінде құқықтық қатынастардың туындауы мен өзгеруі
5. Қызметкерлердің жауапкершілігі

4 СӨЖ

Қазақстан Республикасы құқық қорғау органдарының қызметкерлерін әлеуметтік қамтамасыз ету. Тұлғалық- бағдарлық

1. Қызметкерлерді әлеуметтік қорғау
2. Қызметкерлерге еңбекақы төлеу, оларды зейнетақымен және өзгедей қамсыздандыру
3. Еңбекке уақытша жарамсыздығы кезеңінде қызметті өткеру ерекшеліктері
4. Қызметкерлер қаза тапқан (қайтыс болған) немесе мертліккен жағдайда берілетін кепілдіктер
5. Жерлеу шығындарын өтеу
6. Құқық қорғау органдарының қызметкерлері мен зейнеткерлерінің тұрғын үйге құқықтары
7. Құқық қорғау органдарының қызметкерлері мен зейнеткерлерін әлеуметтік қорғаудың өзге де шаралары
8. Құқық қорғау органдарының қызметкерлері мен зейнеткерлеріне медициналық және санаториялық-курорттық қызмет көрсету

5 СӨЖ

Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдары. Тұлғалық-бағдарлық

1. Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдарының түсінігі, тарихы
2. Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдарының құрылымы
3. Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдары қызметінің нысандары
4. Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдарына қызметке орналасудағы ерекшеліктері

6 СОӨЖ

Кедендік қызмет органдары. Тұлғалық-бағдарлық

1. Қазақстан Республикасы кеден органдарының түсінігі мен құрылымы
2. Қазақстан Республикасы кеден органдарының функциялары
3. Қазақстан Республикасы кеден органдарының анықтама жүргізуі
4. Қазақстан Республикасы мүше болып табылатын халықаралық кедендік одақтар

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ:

Ұсынылатын нормативтік актілер:

А) Негізгі

1. ҚР-н Конституциясы 30.08.95 ж. Алматы: Қазақстан, 1995 ж.
2. ҚР-ы Президентінің “Сот әкімшілігі” жаңа жүйесінің қызметін қамтамасыз ету туралы” Жарлығы. 2000 ж. 12 қазан/ Заң газеті - 2000 ж. 18 қазан.
3. ҚР-ның Сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы Конституциялық заңы 2000 ж. 25 желтоқсан / Егеменді Қазақстан - 2000 ж. 25 желтоқсан.
4. ҚР-ы Президентінің “Құқық қорғау қызметін жетілдіру шаралары туралы” Жарлығы. 22.01.2001 ж.
5. “Республикалық және облыстық тәртіптік - біліктілік алқалары туралы Ереже”, ҚР-ы Президентінің 26.06.2001 ж. с. 643 Жарлығымен бекітілген.
6. “ҚР-ы судьяларының” біліктілік сыныптары туралы Ереже”, ҚР-ы Президентінің 26.06.2001 ж. с. 643 Жарлығымен бекітілген.
7. Судья әдебінің кодексі. Судьялардың ІІІ- съезінде 06.06.2001 ж. бекітілген.
8. ҚР-ның Заңы “Адвокаттық қызмет туралы” 15.12.1997 ж.
9. ҚР-ның “Нотариат туралы” Заңы 14.07.1997 ж.
10. ҚР-ы Президентінің заң күші бар Жарлығы “Ішкі істер органдары туралы”
21.12.1995 ж.
11. ҚР-ы Президентінің заң күші бар Жарлығы “Кеден ісі туралы”
20.12.1995
12. ҚР-ның ҚІЖК-і 13.12.1997 ж.
13. ҚР-ның АІЖК-і 13.07.1997 ж.
14. ҚР-ның ӘҚБтК - і 30.01.2001 ж.
15. ҚР-ның ҚК - і 16.07.1997 ж.
16. ҚР-ның “ҚР-ы Прокуратура туралы” Заңы 09.08.2002 ж.

Б) Қосымша

1. Положение о порядке прохождения службы в органах прокуратуры 06.07.1992 г.
2. Положение о военной прокуратуре, утвержденное Приказом Генеральной Прокуратуры РК №2 от 17.02.1997 г.
3. ҚР - ның Заңы “Ішкі әскерлер туралы” 23.06.1992 ж.
4. 4. ҚР -а” “Об органах финансовой полиции“ 04.07.02 ж.
5. Положение о порядке прохождения службы в налоговой полиции, утв. Постановлением Правительства от 04.12.1997 г.
6. ҚР-ы Президентінің Жарлығы “Мамандандырылған ауданаралық

экономикалық және әкімшілік соттарын құру туралы. 2002ж. - 9 ақпан.

Ұсынылатын оқулықтар және арнайы ғылыми әдебиет

А) Негізгі

1. Бекбергенов Н.А. Правоохранительная система в Республике Казахстан. Учебное пособие. ИКФ. “Фолиант” Астана. 2010.

2. Божьев В.П. “Правоохранительные органы РФ”.М., 2011.

3. Беленков Р.А. Правоохранительные органы. Москва:Приор – 2012.

4. Ибрагимов Х.Ю. “Правоохранительные органы РК”. Учебное пособие, изд. ”Данекер”, 2011.

5. Лукичев Ю.А. , Вахмистрова С.И. Правоохранительные органы РФ.Санкт-Петербург.2010.